

Jan Iwanek, Mieczysław Stolarczyk

Od Redakcji

Studia Politicae Universitatis Silesiensis 7, 9-11

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Z ogromną przyjemnością oddajemy do rąk Czytelników siódmy tom wydawnictwa Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”. Czynimy to tym chętniej, że decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za publikacje naukowe zamieszczone w naszym periodyku przyznaje się obecnie 6 punktów. Jednocześnie od tego numeru zmienia się jego szata graficzna, która, mamy nadzieję, spodoba się Czytelnikom.

W niniejszym zbiorze znalazło się osiem artykułów, które ze względu na poruszaną problematykę pomieszczono w dwóch blokach tematycznych: „Myśl polityczna” i „Systemy polityczne”. Autorami tych opracowań są pracownicy i doktoranci naszego Instytutu, jak również przedstawiciele zaprzyjaźnionych ośrodków naukowo-dydaktycznych w Polsce i za granicą. Całość tradycyjnie uzupełnia dział „Recenzje, omówienia i sprawozdania”.

Dział „Myśl polityczna” obejmuje trzy artykuły. W pierwszym z nich *Wokół problematyki narodu w pismach Stanisława Staszica* Tomasz Matłęgiewicz ukazuje ewolucję poglądów o narodzie jednej z najbardziej znanych postaci polskiego Oświecenia. Postrzeganie narodu jako wspólnoty polityczno-prawnej, a w miarę upływu czasu coraz wyraźniejsza skłonność do eksponowania modelu etniczno-językowego w myśli Stanisława Staszica stanowi główną oś tego opracowania. Z kolei Mariusz Gołąbek w artykule *Rosjanie według Lwa Gumilowa* koncentruje swoją uwagę na myśli czołowego przedstawiciela neoeurazjyzmu. Eksponowanie jego poglądów na temat tatarsko-mongolskiego dziedzictwa Rosjan i odejście od negatywnego postrzegania ludów koczowniczych Wielkiego Stepu wydaje się szczególnie interesujące w kontekście spojrzenia na współczesnych obywateli największego pod względem powierzchni państwa świata. W końcu Piotr Jędrzejczyk w artykule *Rewolucja francuska i bolszewicka w interpreta-*

cji François Fureta analizuje koncepcje francuskiego historyka dotyczące mechanizmów dwóch rewolucji, które wywarły ogromny wpływ na losy świata.

Drugi z działów, zatytułowany „Systemy polityczne” obejmuje pięć artykułów poświęconych różnym aspektom funkcjonowania systemów politycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej. Rozpoczyna go artykuł Sebastiana Kubasa, zatytułowany *Ewolucja postaw opozycyjnych wobec ustroju socjalistycznego na przykładzie wybranych państw Europy Środkowej i Wschodniej*. Autor, odwołując się do sformułowanych przez Jerzego J. Wiatra modeli przejścia od dyktatury do demokracji, analizuje postawy opozycyjne w pięciu wybranych państwach bloku wschodniego. Pozwala mu to dostrzec podobieństwa i różnice w charakterze działalności opozycyjnej i jej wpływie na procesy demokratyzacyjne w Europie Środkowo-Wschodniej. Z kolei Jacek Wojnicki w artykule *Alternacja władzy w państwach Europy Środkowo-Wschodniej po 1990 roku* porusza problem przenoszenia przez wyborców poparcia na dotychczasowe ugrupowania opozycyjne. Swoją analizę opiera na przykładach sześciu państw postkomunistycznych (Bułgarii, Republiki Czeskiej, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier), w których pomiędzy 1990 a 2010 rokiem przeprowadzono trzydzieści sześć elekcji parlamentarnych. Pozwala to ukazać dynamikę zmian w systemach partyjnych oraz skomplikowane niejednokrotnie relacje koalicyjne. Anna Czyż w artykule *Rozwój samorządu terytorialnego w państwach Europy Środkowej i Wschodniej* opierając się na podejściu instytucjonalnym, porównuje kluczowe rozwiązania w zakresie funkcjonowania samorządu terytorialnego w dziesięciu państwach Europy Środkowej i Wschodniej, które są członkami Unii Europejskiej. Z kolei Krzysztof Krysiel w artykule *Jugosławia na rozdrożu. Wybory do władz republikańskich w 1990 roku* zwraca uwagę na jeden z najbardziej zapalnych punktów na mapie Europy w końcu XX wieku. Autor dowodzi, że ważnym czynnikiem przyspieszającym proces rozpadu Federacji Jugosłowiańskiej były pierwsze demokratyczne wybory republikańskie. Analizując rodzące się pluralistyczne systemy partyjne w poszczególnych republikach, ukazuje, jak istotnie została wzmocniona w tamtym czasie pozycja polityków i ugrupowań głoszących hasła nacjonalistyczne. Ostatni z artykułów, autorstwa Macieja Borskiego, nosi tytuł *Rząd Republiki Czeskiej jako naczelny organ władzy wykonawczej*. Poruszona w nim problematyka jest o tyle ciekawa, że Czesi, w porównaniu z innymi państwami Europy Środkowo-Wschodniej, nie imitowali w nadmiarze rozwiązań znanych z demokracji zachodnioeuropejskich. Dla nich głównym źródłem inspiracji pozostawały rozwiązania z okresu Pierwszej Republiki Czechosłowackiej.

W dziale „Recenzje, omówienia i sprawozdania” znaleźć można dwie recenzje, w tym jedna dotyczy publikacji polskojęzycznej, a druga — anglo-

języcznej, oraz sprawozdanie z seminarium naukowego Zakładu Teorii Polityki w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja zostanie życzliwie przyjęta, a wszystkich zainteresowanych zachęcamy do współpracy w przygotowywaniu kolejnych tomów naszego wydawnictwa.

Redaktorzy tomu